

Direktoratet for mineralforvaltning
med Bergmesteren for Svalbard

Helhetlig tiltaksplan Folldal

Foto: Asplan Viak

Velkommen til første nyhetsbrev

Det pågående prosjektet i Folldal har som mål å utføre tiltak mot utslipp til Folla fra det tidligere gruveområdet, for å oppfylle pålegget fra miljømyndighetene til Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) om å redusere kobberkonsentrasjonen i Folla. For å informere lokalbefolkningen om hva som skjer i prosjektet, vil vi sende ut nyhetsbrev når vi har noe nytt å fortelle.

Nyhetsbrevet utgis av Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) som har fått oppgaven med å gjennomføre miljøtiltaket av NFD.

Folkemøter i Folldal

Fra folkemøte 27. januar 2023. Foto: DMF

For å holde innbyggere og andre interesserte informert om prosjektets fremgang, har vi så langt arrangert to folkemøter i Folldal.

Det første folkemøte ble holdt 27. januar 2022. Dette måtte holdes digitalt på grunn av covid. I folkemøtet ble tiltaksplanen først presentert, før det ble åpnet opp for spørsmål.

Det andre folkemøtet ble arrangert 9. februar 2023, og kunne avholdes normalt. Her informerte vi om hvor langt vi hadde kommet i prosjektet og ikke minst om at Stortinget har bevilget 225 millioner kroner til gjennomføring av prosjektet.

Hva har skjedd så langt i prosjektet?

Det ble utført boringer og satt ned brønner i gruveområdet i juni 2023. Foto: Norconsult

Trinn 1: Forbedring av grøftesystem og survannsnettet

Det har vært stor aktivitet siden den helhetlige tiltaksplanen for Folldal gruver kom i 2022. Prosjektet er kommet lengst med tiltakene i Trinn 1.

Hele survannsnettet, inkludert eksisterende grøfter, rør og kummer, er nå kartlagt. Undersøkelsene viser at tilstanden på survannsnettet er varierende. I noen områder er tilstanden dårlig, mens i andre områder er tilstanden god nok. Så langt det er mulig, ønsker vi å benytte gravefrie løsninger når vi utfører tiltak.

For å måle hvor mye vann som kommer fra gruveområdet, har også automatiske målere blitt installert. Vi har i tillegg satt ned brønner for å måle grunnvannet. Dette skal være til hjelp når ledningsnettet og renseanlegget skal dimensjoneres.

Nå pågår arbeidet med å finne den beste løsningen for survannet, og for å hindre at rent vann kommer inn i gruveområdet. Vi samarbeider tett med Folldal kommune for å finne de beste løsningene.

Prøvetaking med håndholdt utstyr i felt. Foto: DMF

Trinn 2: Sikre gruvemassene mot avrenning

Det er utført og pågår flere arbeider for å skaffe et så godt kunnskapsgrunnlag som mulig når det skal vurderes hvordan gruvemassene best skal sikres mot avrenning.

Vi har nå utført en detaljert kartlegging av hvor forurenset det øvre laget i gruveområdet er med kobber og sink. Det er også gjort tester av hva som skjer når disse massene kommer i kontakt med vann. Gruvemassene er svært reaktive og senket pH i vannet fra 7 og helt ned til 2,7 (meget surt) på det laveste.

Et spesiallaboratorium i Wales har også utført langtidstester av gruvemassene. Her har de undersøkt hvor mye kobber og sink som vil lekke ut fra gruvemassene i et langtidsperspektiv.

En annen viktig oppgave er å kartlegge hvor stabil grunnen er. Gjennom boringer og elektriske målinger ønsker vi å finne ut om det er trygt å bruke tyngre anleggsmaskiner og om området er tilstrekkelig stabilt for å tåle en tildekking.

Trinn 3: Vannrenseløsning

I Trinn 3 er vi gang med å se på hvor vannrenseanlegget, fordrøyningsbassenget og deponiet kan plasseres i Folldal. Vi jobber med å finne beste plassering og har derfor gjennomført en kartlegging av flomfaren for Folla, da vi ikke ønsker å plassere renseanlegget i et flomutsatt område.

Resultatene viser at flomfaren er forholdsvis begrenset, og det vil være mulig å plassere renseanlegget ikke så langt fra Folla.

Hva skal skje fremover?

Trinn 1: Det arbeides med prosjektering for utførelse av arbeider med grøftesystemet og survannsnettet. I lys av ny kunnskap gjør vi hele tiden vurderinger av hvilke tiltak som vil gi best effekt for å oppnå målet. Oppstart for arbeidet er planlagt i 2024. Vurderingen så langt er at det først vil bli utført tiltak med grøftesystemet.

Trinn 2: Det arbeides videre med å vurdere hvor tildekking kan utføres og ha mest effekt for å oppnå målet i pålegget. Det er planlagt dokumenteringsarbeid av kulturminner i øvre og nedre område i sommer. Hensyn til kulturminner vil inngå i helhetsvurderingen. Vi har kvartalsvise møter med dialoggruppen; det vil si Riksantikvaren, Innlandet fylkeskommune og Folldal kommune.

Trinn 3: Bygging av renseanlegg, fordrøyningsbasseng og deponi kan komme i gang når trinn 1 og trinn 2 er utført og evaluert. Evalueringen består bl.a. i at man må vite hvor mye man har fått redusert vannmengden til renseanlegget etter de første tiltakene slik at det kan dimensjoneres riktig, for å oppnå målet.

Det er etablert en laboratoriecontainer i Folldal slik at vi kan utføre forsøk på stedet. De første forsøkene vil være å lage og utføre tester på filterkaken fra det fremtidige renseanlegget. Det vil blant annet være til hjelp for å vite hvor mye kalk eller lut som må tilsettes og hvor store mengder filterkake man vil få hvert år som skal deponeres.

Bilder fra arbeidet så langt

Det er jevnlig møter i dialoggruppen, her fra befaring 30. august 2023. Foto: DMF

Næringsminister Vestre kom på besøk til Folldal i oktober 2022. Foto: Margrethe Otnes/
Folldalsportalen.